

Nr 1101

Av herr Nelander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101, angående långtidsplan för det statliga utvecklingsbiståndet m. m.

(Lika lydande med motion nr 851 i Första kammaren)

»Den som försöker överblicka världsläget och därvid utgår från strävandena att påskynda folkens ekonomiska, sociala och kulturella utveckling och att skapa internationell fred och trygghet, finner inget starkt underlag för optimism. De öppna mellanfolkliga och interna konflikterna synes tillta i både antal och svårighetsgrad. Bakom de konflikter som främst tilldrar sig uppmärksamheten ligger — vid sidan om traditionella maktpolitiska och ideologiska motsättningar — spänningar mellan vad man i dagligt tal kallar rika och fattiga. Inte sällan sammanfaller dessa beteckningar med vita och icke vita. Krigen och inbördeskrigen har i många fall en i grunden social motivering. Strävan till högre levnadsstandard och ett rikare liv — som drivits fram och främst propagerats av de relativt välställda folken och inom de av västerländskt tänkande dominerande internationella organisationerna — skapar en växande otålighet från de fattiga folkens och folkgruppernas sida i många länder.»

Så inleder SIDA sin anslagsframställning och sina »Planer för utvecklingssamarbetet för budgetåret 1968/69». Alla är vi överens om att folkens »ekonomiska, sociala och kulturella utveckling» måste påskyndas i en värld, där befolkningen för varje år ökar med mer än 60 miljoner människor och där 50 miljoner av dessa kommer att leva i de områden, som redan präglas av svält.

I detta utvecklingsarbete måste alla krafter engageras. Att vårt land, som självt skonats från två världskrig och därigenom haft stora förutsättningar att höja sin standard, skall ta en framträdande del i detta utvecklingsarbete är helt naturligt. Det är också glädjande att vi nu i proposition nr 101 fått en långtidsplan med sikte på att höja den totala anslagsvolymen, så att den vid budgetåret 1974/75 skall motsvara en procent av bruttonationalprodukten. Det betyder, att det under denna sjuårsperiod erfordras anslagshöjningar på cirka 25 % från år till år. På alla vägar, multilaterala såväl som bilaterala, måste hjälpen föras ut. Också frivilligorganisationernas och inte minst missionens deltagande i denna verksamhet bör tacksamt tagas i anspråk.

I proposition nr 101 (s. 77) erinras om de enskilda svenska organisationernas insatser. För budgetåret 1967/68 har 6 milj. kr. anvisats för bl. a.

insatser på utvecklingens och den förebyggande medicinens områden. Detta belopp anses komma att disponeras i sin helhet. SIDA:s erfarenheter av de enskilda organisationernas biståndsverksamhet säges vara positiva, och SIDA förutsätter att sådana bidrag fortsättningsvis lämnas i oförminskad omfattning. För budgetåret 1968/69 beräknar SIDA kostnaderna för dessa insatser genom särskilda svenska organisationer till 6 milj. kr.

Under budgetåret 1966/67 har bidrag lämnats för en total åtagandevolymer under budgetåren 1966/67, 1967/68 och 1968/69 på tillsammans 8 425 000 kr. De största bidragen har lämnats till svenska missionssällskap för skol- och sjukhusbyggnader i Afrika.

F. n. torde bidragsansökningar från missionssällskapen ligga inne på cirka 4 å 5 milj. kr. Det torde också finnas ett uppdämt investeringsbelopp hos de svenska missionerna.

Förskjutningar från ett budgetår till ett annat får man liksom hittills räkna med.

I den mån ytterligare åtaganden kan göras av frivilligorganisationerna och missionssällskapen — och detta torde enligt vad vi erfarit vara möjligt — bör också dessa få del av de anslagshöjningar som möjliggöres genom upptrappningen till 1 % av bruttonationalprodukten 1974/75. Vad gäller missionen så torde denna enligt Svenska missionsrådet ha möjlighet att investera för större belopp än som stått till förfogande under senare år.

Ett spörsmål som varit under diskussion är, att dessa organisationer borde få inräkna sina ofta avsevärda projekteringskostnader i byggnadskostnaderna för investeringsobjekten. För arbetets effektiva bedrivande vore det också av stort värde om under en första period ett visst startbidrag för driften kunde utgå, eftersom finansieringssvårigheter beträffande driften vid en starkt ökad nybyggnadsverksamhet ofta är betydande.

De svenska ungdomsorganisationernas frivilligkårer har också gjort förfrågan om bidrag till denna verksamhet.

Det anförda torde klargöra, att de svenska frivilligorganisationerna, och då främst de svenska missionssällskapen, skulle kunna förmedla en än större andel än för närvarande av den bilaterala hjälpen för undervisningens och sjukvårdens utbyggande.

Med stöd av vad anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att vid utvecklingsarbete genom de svenska frivilligorganisationerna ovanstående synpunkter måtte beaktas.

Stockholm den 4 april 1968

<i>Eric Nelander (fp)</i>	<i>Carl Eric Hedin (h)</i>	<i>David Gomér (cp)</i>
<i>Thorvald Källstad (fp)</i>	<i>Axel Gustafsson (fp)</i>	<i>Erik Larsson (cp)</i>
	i Borås	i Norderön
<i>Evert Svensson (s)</i>	<i>Blenda Ljungberg (h)</i>	<i>Mårten Werner (h)</i>

i Kungälv